

# Høyring av framlegg til ny vass- og avløpsforskrift

Stord kommune legg med dette framlegg til ny vass- og avløpsforskrift ut på høyring. Frist for innsending av uttale er sett til 26. august 2022.

Høyrings svar kan sendast til [post@stord.kommune.no](mailto:post@stord.kommune.no), Postboks 304, 5402 Stord.

## 1 Bakgrunn

Rammene for kommunale vass- og avløpsgebyr blir fastsette i kommunal forskrift. Gjeldande vass- og avløpsforskrift vart vedtatt av Stord kommunestyre i 2003. Sidan den gong er det skjedd viktige endringar i sentrale lover og forskrifter som omhandlar vassforsyning og avløpshandtering. Frå 2012 er kommunen sitt høve til å krevje inn vass- og avløpsgebyr heimla i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forureiningsforskrifta frå 2004 fastset ramma for gebyra og hovudreglane om utrekning og innkrevjing. Bakgrunnen for utarbeiding av ny forskrift er at kommunen ønsker ei forskrift som er betre tilpassa dagens forhold.

Vass- og avløpsgebyra i Stord kommune bygger på sjølvkostprinsippet, det vil seie at kommunen sine kostnader med å tilverke tenestene skal dekkast inn gjennom dei gebyra som abonnentane betalar. Kommunen har ikkje høve til å tene pengar på tenestene.

Over- eller underskot i det einskilde år skal høvesvis verte avsett eller trekt frå bundne driftsfond. Avsett overskot frå det einskilde år vert attendeført til abonnentane i form av lågare årsgebyr i løpet av ein femårsperiode. Tilsvarande vil underskot til framføring verte dekt inn over årsgebyret i løpet av ein femårsperiode. Vass- og avløpsgebyra skal ikkje finansiere andre delar av kommuneforvaltninga.

## 2 Oppsummering

I ny forskrift foreslår kommunen at tilknytingsgebyret settast slik at bustadeigedom betaler ein fast sats per bueining, medan næringseigedom betaler ein fast sats per brukseining. Ein fast sats opplevast enklare og meir rettferdig for abonnentane, enn ein sats som for eksempel er avhengig av bygningsstorleik. Kommunen foreslår at tilknytingsgebyret i Stord kommune settast til **20.000** kroner inkludert mva. for høvesvis vatn og avløp. Kostnadene til tilknytning for kommunen er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

I ny vass- og avløpsforskrift foreslår kommunen å vidareføre eit todelt årsgebyr for både vatn og avløp, med ein fast og variabel del. For bustadar skal den faste delen betalast som eit gebyr per bueining, medan nærings- og kombinasjonseigedomar skal betale gebyr etter fastsette kategoriar basert på vassforsyningskapasitet. Kommunen må ta omsyn til at infrastrukturkostnader knytt til vatn og avløp er relativt høgare for storforbrukende abonnentar enn for ein bustadeigedom, og deler dei derfor inn i kategoriar.

Den variable delen av gebyret fastsettast som hovudregel etter målt forbruk, men for abonnentar som ikkje har vassmålar må kommunen berekne forbruket. For dei utan vassmålar blir det foreslått at forbruket reknast ut frå eigedomens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i høve til eit høvetalet mellom bruksareal og vassvolum. Høvetalet skal fastsettast årleg i gebyrregulativet og er i simuleringane satt til 0,9 m<sup>3</sup> per m<sup>2</sup> bruksareal.

Simuleringa under viser ei samanlikning av vatn- og avløpsgebyra i 2022 mellom forslag til ny forskrift og den forskrift som gjeld i dag. Grøn bakgrunn i tabellen tydar at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, medan rød bakgrunn tydar at abonnenten vil betale meir. Denne fargekodinga er brukt gjennomgåande i notatet. I tabellen under er det tatt utgangspunkt i fire tenkte abonnentar.

Årsgebyr vatn inkl. mva.	m <sup>3</sup> gjeldande/ny	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad - Stipulert forbruk 140 m <sup>2</sup>	130/126	6.856	5.981
Einebustad - Stipulert forbruk 200 m <sup>2</sup>	130/180	6.856	7.073
Tenesteytande næring	2.000	65.350	61.030
Næringspark	25.000	654.725	677.000

Tabell 1 - Simulerte vassgebyr etter ny og gammel forskrift

Årsgebyr avløp inkl. mva.	m <sup>3</sup> gjeldande/ny	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad - Stipulert forbruk 140 m <sup>2</sup>	130/126	6.994	6.103
Einebustad - Stipulert forbruk 200 m <sup>2</sup>	130/180	6.994	7.300
Tenesteytande næring	2.000	65.420	64.208
Næringspark	25.000	647.320	719.900

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyr etter ny og gammel forskrift

## 3 Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp

Dette kapittelet skisserer hovudtrekka og spesielle forhold i framlegget til ny forskrift for vatn og avløp.

### 3.1 Tilknytingsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vass- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for røyrleggjarkostnaden. Kommunen har soleis ikkje direkte kostnadar knytt til tilknytninga. Kommunens kostnadar er hovudsakleg knytt til administrativ registrering av ein ny abonnent.

I forslag til ny forskrift er tilknytingsgebyret ikkje knytt opp til bygningsstorleik, men som ein fast sats kravd ved hendingane beskrive i forskrifta § 2-1 bokstav a) til c). Ein fast sats vert anteke å opplevast som meir rettferdig for abonnentane enn ein sats som til dømes er avhengig av bygningsstorleik.

Tilknytingsgebyret er utforma slik at bustadeigedom skal betale per bueining, mens næringsseigedom skal betale per brukseining.

Det leggjast ikkje opp til særskilt tilknytingsgebyr ved til-/påbygg av eksisterande eigendom.

Samla inntekter frå tilknytingsgebyr avheng av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere frå år til år. Dersom gebyrsatsen er høg vil mange tilknytningar føre til at tilknytingsgebyrinntektene utgjør ein betydeleg del av årets gebyrinntekter. Dette vil kunne påverke moglegheita til å halde årsgebyret stabilt, sidan årsgebyret må reduserast ved overskot på sjølvkostkalkylen. Eit lågt nivå på tilknytingsgebyret er i tråd med anbefalinga frå interesseorganisasjonen *Norsk Vann*.

I tilfelle der kommunen overtar private vass- og/eller avløpsanlegg kan kommunestyret i det enkelte tilfelle avgjere om det skal reknast gebyr for tilknytning, irekna eventuell rabatt.

Gebyrsatsen fastsetjast årleg av kommunestyret og kjem fram av gebyrregulativet. Arbeidsgruppa føreslår at tilknytingsgebyret i Stord kommune settast til **20.000** kroner inkl. mva. for høvesvis vatn og avløp.

### 3.2 Todelt årsgebyr

I framlegg til ny vass- og avløpsforskrift føreslår kommunen å vidareføre eit todelt årsgebyr med ein fast del og ein variabel del. Valet av ein todelt gebyrmodell er grunngjeve med at gebyra betre vil fange opp tenestene si kostnadssamansetting, og at det gjev høve til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samla abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtenesta sine forventa kapitalkostnadar (kalkulatoriske renter og avskrivningar). Desse kostnadane kan sjåast på som faste og uavhengige av forbruk.

### 3.3 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I framlegget til ny forskrift er det føreslått at bustadeigedom og fritidsbustad skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining. Det grunngjevast med at bustadeigdommen og fritidsbustaden utnyttar infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

Nærings- og kombinasjonseigedom<sup>1</sup> skal betale abonnementsgebyr etter fastsette kategoriar som speglar vassforsyningskapasiteten til den einskilde eigedom. Den enkelte eigedom skal betale eit gitt tal abonnementsgebyr basert på eigedomen si høgste vassforbruk i årene 2019-2021. Dette er eit godt og tilgjengeleg mål på forsyningskapasiteten til den enkelte eigedom og difor også på kommunens infrastrukturkostnadar per storforbrukande næringsseigedom. Praksisen er i bruk i fleire kommunar.

Utan ein slik tilnærming ville kvar næringsabonnent berre betalt eit abonnementsgebyr uavhengig av eigedomen sin relative del av kommunen sin produksjons- eller handteringskapasitet. Dette ville gjeve ein uheldig skeivdeling av kapitalkostnadene mellom bustad- og næringsseigedomar. Tal fastledd følgjer ein avtakande funksjon gitt vassforbruk.

---

<sup>1</sup> Ein kombinasjonseigedom er ein eigedom kor det både er næringsbygningar og bygningar for bustad.

Tabell 3 under viser ei oversikt over kategoriar, tal abonnementsgebyr (fastledd) og tal abonnentar i kvar kategori.

Kategoriar	Tal fastledd	Eining/kapasitet	Abbonentar vatn	Abbonentar avløp
Fritidseigedom	1	Per bueining	93	22
Bustadeigedom	1	Per bueining	6.514	6.116
Nærings- og kombinasjonseigedom				
Kategori 1	1	0-300 m <sup>3</sup>	248	201
Kategori 2	3	300-1.000 m <sup>3</sup>	249	168
Kategori 3	6	1.000-3.000 m <sup>3</sup>	72	58
Kategori 4	12	3.000-6.000 m <sup>3</sup>	18	15
Kategori 5	24	6.000-20.000 m <sup>3</sup>	8	6
Kategori 6	50	20.000-50.000 m <sup>3</sup>	4	2
Kategori 7	100	50.000-150.000 m <sup>3</sup>	1	0

Tabell 3 - Oversikt over kategoriar, fastledd og abonnentar i kvar kategori.

### 3.3.1 Endring av tilordna kategori for abonnementsgebyr

Det er ikkje lagt opp til at tilordna kategori for den enkelte eigedom skal kunne endrast på basis av ein reduksjon i vassforbruket. Det er fleire årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knytt til den teoretiske leveringskapasiteten til kvar abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrivast lineært over 40 år slik at dei faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåverka av endringar i den enkelte abonnents varierende vassforbruk.
- Sidan kommunens kostnader innanfor vatn og avløp i sin heilskap skal dekkast av abonnentane medfører endringar av kategoritilhøyrse ein kostnadsforskyving frå ei gruppe abonnentar til ei anna.
- Dersom ein abonnent får høve til å «søke» om tilordning til ein anna kategori vil dette kunne gje brot på prinsippet om lik handsaming i tråd med god forvaltningspraksis.
- Stadig endring av kategoritilhøyrse for eit stort tal næringsabbonentar kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

Arbeidsgruppa anbefaler å revidere kategoritilhøyrse ved jamne mellomrom, f.eks. kvart femte år. Vi anbefaler da å sjå på forbruksdata frå år 2019 og frem til sist avleste målarstand for den enkelte eigedom. Det høgste vassforbruket i perioden bør leggst til grunn for kategoritilhøyrse.

Samla inntekt frå abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. faste kostnader knytt til kommunen sin infrastruktur. Ein abonnent kan redusere årsgebyr for vatn og avløp ved å senke vassforbruket.

### 3.4 Variabelt gebyr

Det statlege regelverket gjev avgrensa moglegheiter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefalast å operere med same gebyr per m<sup>3</sup> for alle abonnentgrupper.

Gebyret vert fastsett etter anten målt eller stipulert forbruk for bustadeigedomar, og som hovudregel etter målt forbruk for andre eigedomar. I ny forskrift vil det vera krav til vassmålar for følgjande eigedomar: næringsseigedom, kombinasjonseigedom, anlegg med varig eller mellombels tilknytning, eigedom med symjebasseng, eigedom med naust som har innlagt vatn og eigedom med vasspost. I ein overgangsperiode fram til 1.januar 2025 kan bustadbygg på kombinasjonseigedomar bli stipulerte, med mindre kommunen krev at vassmålar blir installert.

I forslag til ny forskrift skal stipulert forbruk for bustad- og fritidseigedom reknast ut frå eigedomens bruksareal etter NS-3940, i høve til eit høvetal mellom bruksareal og vassvolum. Høvetalet kjem fram av gebyrregulativet.

Gebyr for mellombels tilknytning er innarbeidd i føresegna om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Kravet om vassmålar fråvikast dersom vassforbruket kan verte fastsett på andre måtar. I tilfelle der det ikkje er mogleg å installere vassmålar kan kommunen fastsetje eit stipulert forbruk.

#### 3.4.1 Faktor for stipulert forbruk

Regelverket understrekar at det stipulerte forbruket skal i størst mogleg grad tilsvara reelt forbruk. I forslag til ny forskrift er det foreslått ein omrekningsfaktor på 0,9 m<sup>3</sup> per m<sup>2</sup> bruksareal. Fordi ein fritidsbustad er mindre i bruk enn ein bustad er det foreslått ein omrekningsfaktor på 0,45 m<sup>3</sup> per m<sup>2</sup> bruksareal for desse. Forholdstalet blir fastsett i gebyrregulativet.

Dersom eigeidomen sine opplysningar i matrikkelen er mangelfulle, kan kommunen estimere arealet basert på gjennomsnittsoverslag basert på bygningstype. Abonnementen kan sjølv skaffe dokumentasjon på eigeidomen sitt gebyrpliktige areal.

### 3.5 Særskilt om vannmåler mv.

I forslag til ny forskrift ligg det til grunn at abonnent eig sjølv vassmålaren og kostar sjølv installasjon, drift og utskifting av vassmålaren. Kommunen avgjer kor mange vassmålalar den einskilde eigeidom skal ha, og dessutan type, storleik og plassering på vassmålaren. Dersom abonnenten unnlet å foreta avlesing kan kommunen sjølv setje i verk avlesing utan ytterlegare varsel til abonnenten og krevje særskild betaling for å dekkje kommunens kostnader med dette. Satsen for betaling kjem fram av gebyrregulativet.

## 4 Gebyrsimulering 2022

Den nye VA-forskrifta legg grunnlaget for eit nytt gebyrregulativ. Regulativet blir årleg vedtatt av kommunestyret. Simuleringa nedanfor viser ein samanlikning av VA-gebyra i 2022 i ny og gjeldande VA-forskrift. Alle prisar inkluderer meirverdiavgift.

### 4.1 Abonnementsgebyr og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 4 og tabell 5 nedanfor viser abonnementsgebyr og forbruksgebyr etter vatn og avløp for ny og gjeldande VA-forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal dekke kapitalkostnadane for vatn og avløp.

Vatn 2022 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/bueining	3.525	3.435
Forbruksgebyr	kr/m <sup>3</sup>	25,63	20,21

Tabell 4 - Vatn - Forbruks- og abonnementsgebyr etter ny og gjeldande VA-forskrift.

Avløp 2022 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/bueining	3.705	3.308
Forbruksgebyr	kr/m <sup>3</sup>	25,30	22,18

Tabell 5 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr etter ny og gjeldande VA-forskrift.

### 4.2 Årsgebyr bustad utan vassmålar

Ca. 99 prosent av bustadeigedomar betalar i dag etter stipulert forbruk. Tabell 6 til tabell 9 viser vass- og avløpsgebyr etter ny og gjeldande VA-forskrift for bustadeigedomar med tre størrelser for stipulert forbruk; 140, 200, 240 m<sup>2</sup>, og dessutan ein fritidsbustad på 90 m<sup>2</sup>. I den gjeldande forskrifta betaler nesten alle bustadeigedommar for 130 m<sup>3</sup>, medan fritidseigedomar betaler for 60 m<sup>3</sup>. I simuleringa er omrekningsfaktoren 0,9 kubikkmeter per kvadratmeter for bustadeigedom. For fritidsbustad skal faktoren for vassforbruk være halvparten av faktoren for bustadeigedom. Gjennomsnittleg bruksareal for ein einebustad er 192 m<sup>2</sup> i Stord kommune.

Stipulert - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m <sup>3</sup> gjeldande/ny	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad - 90 m <sup>2</sup>	60/41	5.063	4.254
Tomannsbustad - 140 m <sup>2</sup>	130/126	6.856	5.981
Einebustad - 200 m <sup>2</sup>	130/180	6.856	7.073
Einebustad - 240 m <sup>2</sup>	173/216	7.959	7.800

Tabell 6 - Simulerte vassgebyr for ulike bustadeigedomar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m <sup>3</sup> gjeldande/ny	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad - 90 m <sup>2</sup>	60/41	5.223	4.206
Tomannsbustad - 140 m <sup>2</sup>	130/126	6.994	6.103
Einebustad - 200 m <sup>2</sup>	130/180	6.994	7.300
Einebustad - 240 m <sup>2</sup>	173/216	8.084	8.099

Tabell 7 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedomar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m <sup>3</sup> gjeldande/ny	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad - 90 m <sup>2</sup>	60/41	10.286	8.460
Tomannsbustad - 140 m <sup>2</sup>	130/126	13.850	12.084
Einebustad - 200 m <sup>2</sup>	130/180	13.850	14.373
Einebustad - 240 m <sup>2</sup>	173/216	16.043	15.899

Tabell 8 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vatn og avløp.

### 4.3 Årsgebyr bustad med vassmålar

Ca. 1 prosent av bustadeigedomar betalar i dag etter målt forbruk. Tabell 9 til tabell 11 viser vass- og avløpsgebyr etter ny og gjeldande VA-forskrift for bustad- og fritidseigedomar med fire ulike størrelser for målt forbruk; 35, 85, 120 og 150 m<sup>3</sup>.

Målt - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m <sup>3</sup>	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad	35	4.422	4.142
Tomannsbustad	85	5.703	5.153
Einebustad	120	6.600	5.860
Einebustad	150	7.369	6.467

Tabell 9 - Simulerte vassgebyr for ulike bustad- og fritidseigedomar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m <sup>3</sup>	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad	35	4.591	4.084
Tomannsbustad	85	5.856	5.193
Einebustad	120	6.741	5.970
Einebustad	150	7.500	6.635

Tabell 10 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustad- og fritidseigedomar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m <sup>3</sup>	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad	35	9.012	8.227
Tomannsbustad	85	11.559	10.346
Einebustad	120	13.341	11.830
Einebustad	150	14.869	13.102

Tabell 11 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vatn og avløp.

### 4.4 Årsgebyr nærings- og kombinasjonseigedomar med vassmålar

Det er berre 38 prosent av nærings- og kombinasjonseigedomane som har vassmålar. I ny forskrift er det krav til at alle nærings- og kombinasjonseigedomar skal ha installert vassmålar. I ein overgangsperiode fram til 1. januar 2025 kan bustadbygg på kombinasjonseigedomar bli stipulerte, med mindre kommunen krev at vassmålar blir installert. Tabell 12 til tabell 14 nedanfor viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift. Det er tatt utgangspunkt i fem tenkte abonnentar med målt forbruk.

Nærings målt - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m <sup>3</sup>	Gjeldande	Ny forskrift
Varehandel	600	18.900	15.561
Tenesteytande næring	2.000	65.350	61.030
Kjøpesenter	5.000	142.225	142.270
Hotell	12.000	321.600	324.960
Næringspark	25.000	654.725	677.000
Produksjonsbedrift	140.000	3.601.600	3.172.900

Tabell 12 - Simulerte vassgebyr for ulike nærings- og kombinasjonseigedomar med vassmålar.

Næring målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m <sup>3</sup>	Gjeldande	Ny forskrift
Varehandel	600	18.885	16.616
Tenesteytande næring	2.000	65.420	64.208
Kjøpesenter	5.000	141.320	150.596
Hotell	12.000	318.420	345.552
Næringspark	25.000	647.320	719.900
Produksjonsbedrift	140.000	3.556.820	3.436.000

Tabell 13 - Simulerte avløpsgebyr for ulike nærings- og kombinasjonseigedomar med vassmålar.

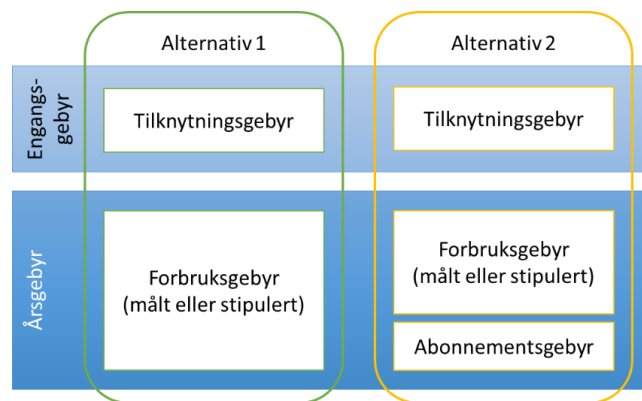
Næring målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m <sup>3</sup>	Gjeldande	Ny forskrift
Varehandel	600	37.785	32.177
Tenesteytande næring	2.000	130.770	125.238
Kjøpesenter	5.000	283.545	292.866
Hotell	12.000	640.020	670.512
Næringspark	25.000	1.302.045	1.396.900
Produksjonsbedrift	140.000	7.158.420	6.608.900

Tabell 14 - Samlet årsgebyr nærings- og kombinasjonseigedomar for vatn og avløp med vassmålar.

## 5 Nærare om sentrale reglar

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, og tilhøyrande forskrift, seier at kommunane kan dekke inn inntil 100 prosent av sine kostnader med vatn og avløp gjennom gebyr. Vidare seier lova med tilhøyrande forskrift at gebyra skal bestå av eingongsgebyr for tilknytning og årlege gebyr.

Dei årlege gebyra skal anten reknast ut på grunnlag av vassforbruk, eller ei todelt gebyrordning med ein fast og ein variabel del. Figur 1 skisserer dei to alternativa.



Figur 1 - Vass- og avløpsgebyr

### 5.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er eit eingongsgebyr. Det skal ikkje krevjast nytt gebyr ved ominnreing eller bruksendring. Kommunen har høve til å krevje tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan då bestemme at tilleggsgebyret berre skal betalast når utvidinga utgjør eit visst minsteareal.

#### 5.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskrifta med kommentarar er det ikkje spesifisert kva for kostnader som skal dekkjast inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke ein samsvarande del av kommunen sine samla kostnader med vassforsyning og avløp. Gebyret skal reknast ut for den einskilde faste eigedom eller for den einskilde bueining på eigedomen.

### 5.1.2 Høve til å krevje inn gebyret

Plikt til å betale eingongsgebyr for tilknytning oppstår når det vert bygd på ein elles gebyrpliktig eigedom, eller når gebyrplikt for bygd eigedom finn stad etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg* § 3. Kommunen bestemmer når gebyra forfell til betaling. Det kan ikkje stillast krav om betaling av tilknytingsgebyr før utferding av byggetillating.

## 5.2 Årsgebyr

### 5.2.1 Berekningsmåte

Årsgebyr kan verte utrekna på to ulike måtar. Gebyret kan reknast ut på bakgrunn av målt eller stipulert vassforbruk, eller kommunen kan velje ei todelt gebyrordning der årsgebyret består av ein fast og ein variabel del. Det er ikkje tillate å fastsette minimumsgebyr. Dersom årsgebyret vert rekna ut frå stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mogleg grad svare til reelt forbruk.

I tilfelle der vassforbruket vert stipulert, skal for bustadeigedomar busetnaden sitt areal leggest til grunn, då dette er anteke å gje best uttrykk for vassforbruket over ein lengre periode.

Kommunen avgjer sjølv om tidlegare arealutrekningar skal nyttast, eller om det skal settast i verk ny utrekning. Kommunen må i den kommunale forskrifta gjere greie for dei utrekningsprinsippa som ligg til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan takast omsyn til busetnadens art og bruk, og dessutan eigedomen sin storleik og tilstand. Prinsipielt gjeld det at vassmengd inn = avløpsmengd ut.

Både kommunen og den einskilde gebyrpliktige kan krevje at årsforbruket vert fastsett ut frå målt forbruk. Den einskilde gebyrpliktige må sjølv koste på slik måling, og målinga må utførast med vassmålar etter kommunen si tilvising.

### 5.2.2 Eigedom som ikkje vert brukt som bustad (næring mv.)

For næringseigedom og andre eigedomar som ikkje vert brukt som bustad, er hovudregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, vert utrekna på grunnlag av målt vassforbruk. Er det ikkje installert vassmålar, kan det fastsettast særlege reglar eller verte inngått særlege avtalar om utrekning av gebyret.

Kommunen har avgrensa høve til å sette lågare gebyr for desse eigedomane enn det som ville følge av kommunen sin ordinære utrekningsmåte for bustadeigedomar. Det er ikkje høve til å fastsette ein rein kvantumsrabatt for storforbrukarar av vatn.

For bedrifter, gartneri, gardsbruk og anna verksemd der avløpsmengda avvik vesentleg frå vassforbruket, kan det verte inngått avtale basert på avvikande avløpsmengd.

Det kan gjerast frådrag for vatn som går inn i bedrifta sine produkt, eller av andre grunnar ikkje vert sleppt ut i avløpsnettlet frå næringseigedomar og andre eigedomar nemnt ovanfor.

Det kan utreknast auka avløpsvassmengd i forhold til målt vassforbruk dersom overvatn vert ført til avløp. For eigedomar med installert sprinklaranlegg kan det gjerast særlege avtalar slik at kommunen sine kostnader blir dekte.

### 5.2.3 Fastsetjing av særlege reglar

Det kan fastsettast særlege reglar til dømes for busetnad som berre er i bruk delar av året, som har eit særleg stort areal i forhold til vassforbruk og avløpsmengd eller som har tomt som medfører stort vassforbruk. Andre kriterium, som til dømes gebyrpliktige sin privatøkonomi, tal personar eller tal våtrom i huset, kan ikkje leggest til grunn for gebyrutrekninga.

Føresegnene gjev høve til å fastsetje ulike utrekningsmåtar for eigedomar med ulik bruk. Dette inneber ikkje at sjølve prisen per m<sup>3</sup> vatn/avløp kan settast forskjellig for dei ulike eigedomane.

### 5.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

Ein eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal vere stabil og ikkje avspegle variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikkje hindre den einskilde abonnent i å kunne påverke sitt eige gebyr gjennom å regulere vassforbruket. Ved ressursknappheit kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk åleine, det vil seie at gebyret berre er basert på ein forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanleg at den faste delen speglar dei faste kostnadane (typisk kapitalkostnader) knytt til tenesta. Samstundes vert det tilrådt at abonnementsgebyret ikkje overstig 50 prosent av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme sparing av vatn.

## 5.2.5 Ulike gebyrsatsar

Utgangspunktet er at dei same gebyrsatsane skal gjelde i heile kommunen. Følgjande unntak gjeld:

1. Tilknytingsgebyret kan differensierast avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidingskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planar godkjende av kommunen. Reglar om differensierte gebyrsatsar må fastsettast i kommunen si forskrift.
2. Det kan fastsettast ulike gebyrsatsar for tilknytning- og årsgebyr dersom eit vass- eller avløpsanlegg eller større eining av dette medfører vesentleg høgare eller lågare kostnader enn dei andre. Det kan berre fastsettast lågare gebyrsatsar dersom kostnadane med å forsyne forbrukarane med vatn i eit vassforsyningsområde er mindre kostbart enn i eit anna vassforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats vert meint kostnad per måleining for årsgebyr eller tilknytingsgebyr. *Forbrukerkjøpsloven* gjev likevel forbrukar moglegheit til å krevje eit passande prisavslag på levert vatn dersom vasskvaliteten er dårleg i periodar.
3. Det kan vidare verte fastsett ulike gebyrsatsar for tilknytings- og årsgebyr for ulike bustadkategoriar, der det er ulike kostnader forbunde med betening av ulike bustadkategoriar. Til dømes kan det fastsettast lågare gebyrsatsar for blokkleilegheiter på bakgrunn av at kostnadane med leidningsnett er lågare per buening for desse bustadkategoriane enn for meir spreidde bustadeiningar.
4. Det kan fastsettast høgare gebyrsats for avløpsvatn som er meir forureina enn vanleg kommunalt avløpsvatn, og som det kostar kommunen meir å behandle.

Avgrensingar nemnd ovanfor gjeld ikkje fordelinga av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

## 5.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikkje krevje tilleggsgjeld eller auke gebyrsatsen ved manglande etterleving av pålegg. Likevel kan kommunen krevje dekt faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglande etterleving av pålegg knytt til den einskilde eigedom.

Ved omlegging eller utbetring av avløpsleidningar kan kommunen krevje at eigar av tilknytt stikkleidning set i verk tilsvarande omlegging eller utbetring.

Unnlèt gebyrpliktig å etterkome pålegg om utbetring av lekkasjar som medfører forureining kan det fastsettast tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettast i høve til forureiningslova sin § 73. Kommunen har myndigheit til å vedta tvangsmulkt på dei områda der dei etter loven og forskrifter elles har forureiningsmyndigheit. Tvangsmulka skal ha ein storleik som gjer det ulønsamt å ikkje følgje kravet. Innkravd tvangsmulkt tilfell staten. Sjå § 9.9 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sein betaling eller tilbakebetaling av vass- og avløpsgebyr gjeld reglane i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarande. Forfalle krav på årsgebyr er sikra med pant i eigedomen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsetjing av vass- og avløpsgebyr er framleis gjeldande så langt dei ikkje er i strid med krava i kapittel 16 i *forureiningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noko anna. Forskrifter med minimumsgebyr skulle vore endra før 1.1.2008.



## 6 Gjeldande lokal forskrift

Gjeldande forskrift i Stord kommune heiter *Forskrift om vass- og avløpsgebyr* og er heimla i *lov av 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter*. Forskrifta blei vedteke av Stord kommunestyre 10. april 2003.

### 6.1 Tilknytingsgebyr i 2022

Eingongsgebyret blir betalt for eigedom der det står bygg, eller ved førstegongsoppføring av bygg på eigedom, som blir tilknytt offentleg vass- og/eller avløpsnett. Tilknytingsgebyret kan sjåast i tabell 15 under.

Tilknytingsgebyr 2022	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Eingongsgebyr for tilknytning	kr/abonnet	31.250	31.250

Tabell 15 - Tilknytingsgebyr 2022

### 6.2 Årsgebyr i 2022

Etter gjeldande forskrift betalar vass- og avløpsabonnetane i Stord kommune eit todelt årsgebyr. Dette inneber at abonnetane vert belasta eit abonnementsgebyr per eigedom, uavhengig av forbruk, og dessutan eit variabelt ledd som er fastsett på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Tabell 16 nedanfor viser forbruks- og abonnementsgebyra i Stord kommune for 2022.

Forbruks- og abonnementsgebyr	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Abonnementsgebyr	kr/eigedom	3.525	3.705
Forbruksgebyr	kr/m <sup>3</sup>	25,63	25,30

Tabell 16 - Forbruks- og abonnementsgebyr 2022

Tabell 17 under viser korleis ulike abonnementskategoriar blir stipulerte i den gjeldande forskrifta.

Stipulert forbruk	m <sup>3</sup>
Fritid	60 m <sup>3</sup>
Bustad 0-60 m <sup>2</sup>	60 m <sup>3</sup>
Bustad 61-200 m <sup>2</sup>	130 m <sup>3</sup>
Bustad over 200 m <sup>2</sup>	Tillegg på 1,08 m <sup>3</sup> per m <sup>2</sup>

Tabell 17 - Stipulert forbruk

Tabell 18 under viser døme på årsgebyr for målt og stipulert forbruk.

Årsgebyr 2022	m <sup>3</sup>	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Fritidsbustad	30	4.294	4.464
Målt forbruk - Einebustad	110	6.344	6.488
Målt forbruk - Einebustad	180	8.138	8.259
Stipulert forbruk - Fritidsbustad 90 m <sup>2</sup>	60	5.063	5.223
Stipulert forbruk - Einebustad 150 m <sup>2</sup>	130	6.856	6.994
Stipulert forbruk - Einebustad 200 m <sup>2</sup>	130	6.856	6.994

Tabell 18 - Årsgebyr 2022

## 7 Arbeidsgruppa

Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp er utarbeidd av teknisk eining i Stord kommune. Momentum Solutions AS har vore sparringspartnarar.

Målsetjinga med arbeidet har vore å lage ei forskrift som er rettferdig, tydeleg og fleksibel. Rettferdig: Gebyra skal spegle dei ulike brukargruppene sitt kostnadsnivå på best mogleg måte. Tydeleg: Forskrifta skal vere lett å lese og handheve med klart og forståeleg språk utan uklare, eller vanskelege formuleringar. Fleksibel: Forskrifta viser til at kommunestyret vedtek gebyrsatsane og avgjer når dei skal tre i kraft.

Teknisk eining, Stord kommune.